RASPOETIN

RUSSISCHE ONTHULLINGEN door Herman Theodor von Zancka. Geautoriseerde vertaling van Mevrouw D. Logeman—Van der Willigen

(Vervolg.)

Hoe ook, Grigori Jefimytj ging een bedevaart maken, om te beginnen te voet maar later per auto, — en ten slotte in een ar, begeleid door twee priesters, die zijn oppassers waren.

Deze priesters waren wegens dronkenschap ontslagen; op de lijst van verdiensten van den een stond bovendien dat hij een vereeniging georganiseerd had die geregeld jonge meisjes naar een klooster ergens aan de grens van Galicië zond, — ik ben op het oogenblik den naam ervan vergeten.

Deze verdiensten hadden Raspoetin ondertusschen niet afgeschrikt. Hij houdt integendeel veel van groote zondaars, daar hij in hun bekeering een wonderbare uiting ziet van de goddelijke genade, die ook aan hen haar kracht getoond heeft. Hij had beiden een aanzienlijke en lucratieve plaats bezorgd waar zij hun ambt konden uitoefenen, en de heilige synode was er niet in geslaagd om er tegen op te komen.

Raspoetin kon dus bogen op een zeer achtingswaardig escorte, en de drie zielsverwanten maakten vermoedelijk een bedevaart naar een wonderdoende Madonna, welke van de vele ontelbare in Rusland ben ik op het moment vergeten, maar de bedevaart zal in ieder geval wel afgewisseld zijn door verstrooiingen, berouw en vasten. Zij brachten er een tijd in boeten en gebeden door ; Raspoetin moet toen werkelijk zeer ter neer gedrukt geweest zijn. Misschien omdat hij vreesde nooit meer naar Petersburg terug te keeren, of misschien omdat zijn geweten begon te knagen. Het was volstrekt niet onmogelijk dat hij werkelijk berouw heeft gehad, want, zooals ik reeds gezegd heb, wij behoeven volstrekt niet aan te nemen dat die eigenaardige persoonlijkheid alleen maar een huichelaar was. Er wordt bovendien verteld dat hij bij die gelegenheid eenige duizenden roebels heeft weggeschonken, en een feit is het dat hij het klooster waar hij vertoefde zeer gul bedacht, wat natuurlijk niet anders dan een verstandige politiek was. Des te eerder kon hij een volmaakte rehabilitatie verwachten.

Engelsch-Indische hulptroepen door onzen fotograaf gekiekt tijdens hun middagmaal.

Een verstandige politiek was het heel zeker ook, toen hij weigerde gravin Ignatieva, vorstin Tanejev en allerlei dames uit zijn vroegere kringen, — om de kleine Sjuvalova niet te vergeten, — te ontvangen, die een bedevaart naar het klooster gemaakt hadden, om zich daar weer bij hem aan te sluiten. Het maakte een goeden indruk dat Grigori Jefimytj weigerde om hen te ontvangen. In plaats daarvan kreeg hij bezoek van zijn vrouw, maar slechts in de ontvangkamer van het klooster. Zij had hun dochters meegebracht, en Grigori gaf ieder van hen een pelsmantel. Daarmee moesten zij tevreden zijn en heengaan.

Het duurde echter niet lang of de oude Grigori Jefimytj kwam weer boven. Tot groote ergernis van den prior van het klooster, kreeg hij steeds meer bezoek van zieken, die hij genezen moest en die hem om zijn voorbeden kwamen smeeken bij de Heiligen en de Moeder Gods. Het eene oogenblik vermaande, waarschuwde en preekte hij als een ware zielenverzorger, iets wat volgens de ongegronde opinie van den prior een boetedoener heel slecht paste, die zoo van het Aquarium in Petersburg kwam. Hij begon ook meer overmoedig op te treden en te bevelen, en als de prior gedurfd had had hij hem heel zeker weggestuurd. Dat Raspoetin na het gebeurde heel zijn reputatie en invloed niet verbeurde is een teeken van de vasthеid van zijn positie en zijn kolossale macht. De heilige synode was hem allesbehalve goed gezind, vooral omdat hij op zijn eigen houtje bisschopzetels wegschonk aan allerlei bandieten van hetzelfde verdachte maaksel als hij zelf. Hij had ook door een zekeren bisschop Varneva bewerkt dat de overblijfselen van een zekeren ouden patriarch werden opgegraven, en toen deze overblijfselen niettegenstaande een vierhonderdjarig verblijf in het graf tamelijk goed bewaard bleken te zijn, werd de eerwaardige eigenaar van het cadaver heilig verklaard. De heilige synode, met Sabler, den eersten procurator aan het hoofd, was van meening dat het niet te pas kwam dat Raspoetin die godsdienstoefeningen en bidstonden in badkamers hield en omringd was door 'n heelen harem van de voornaamste dames aan het hof, iemand heilig verklaarde. Er ontstond een scherpe strijd en het scheelde niet veel of de patriarch moest de juist verkregen heiligheid weer afstaan. Maar Sabler stond minder vast in zijn schoenen dan de oude Pobjedonostev de procurator der heilige synode, en het eind was dat de patriarch zijn glorie als heilige behouden mocht.

Ondertusschen had de heilige synode niets liever gezien dan dat de eigenmachtige Raspoetin, die zich in hun rechten mengde, opgehangen werd of tenminste naar Siberië werd gezonden, wat wel gebeurd zou zijn, als men naar gedurfd had. Maar men wist dat Raspoetin niettegenstaande de Aquarium-geschiedenis, niettegenstaande de openlijke verhouding waarin hij tot verscheidene van de voornaamste dames van het hof stond, een veel te sterken steun aan den czaar had om zich aan hem te kunnen vergrijpen.

En Raspoetin wist het ook. Terwijl hij in het klooster was, had de keizerin n.l. een onweerstaanbaren lust gekregen om een bedevaart naar dezelfde Madonna te maken als hij, wat zeker ook wel gebeurd zou zijn, als men van invloedrijke zijde Raspoetin geen wenk had gegeven om het zelf af te raden, wat hij ook wijs genoeg was om te doen, om het schandaal niet weer op het tapijt te brengen. In ieder geval was het gevolg van heel de historie dat Raspoetin zijn macht had leeren kennen.

Zoo langzame hand begon hij dus opnieuw een schare aanhangers om zich heen te verzamelen, meest uit de streek waar het klooster gelegen was. Hoe het ook toegegaan moge zijn, hij genas een vrouw van aangezichtsroos, en daarmee was het ijs gebroken. Daarmee verwierf hij zich den naam van heilige in die streek voor goed.

Ongelukkig verwekten de twee priesters, die hij meegenomen had als secretarissen, of oppassers of wat dan ook, een groot schandaal. Porfyrij, de een, kreeg het al heel spoedig met Raspoetin aan den stok, omdat die wilde dat hij zich onderwierp aan de oude kloosterregels van kuischheid, armoede en gehoorzaamheid. Daarenboven verzekerden beide mannen zich een aardig zakgeld door de dames, die bij Raspoetin toegelaten wenschten te worden en wier aantal steeds toenam, wat eerder binnen te laten. Toen Raspoetin dit hoorde werd hij woedend ; hij vond dat hij dat geld best zelf in zijn zak had kunnen steken.

Wat echter de kroon spande was het feit dat de met saffieren bezette armband der Madonna verdween met de genadige medewerking van vader Porfyrij en diens collega.

Deze Madonna was het voorwerp van de grootste devotie in heel Rusland en bezat ten gevolge daarvan groote rijkdommen, en ontelbaar waren de voorwerpen van edel metaal, kostbare zijden kleeren enz. die in het verloop der jaren haar eigendom geworden waren. De heilige Madonna was overladen met sieraden en bijouterieën. Vader Porfyrij en diens vriend en collega Ossip vonden blijkbaar dat het te ver ging. Misschien vonden zij ook dat de Madonna al die sieraden niet noodig had. Hoe ook, gedurende den een of anderen bidstond waar zij alleen aanwezig waren, ontstalen zij haar een armband van oud goud, bezet met eenige ouderwetsch geslepen, eigenaardige saffieren. Zij waren van plan dezen armband aan een jood in Krakau te verkoopen, en het moest natuurlijk als een bezwarende omstandigheid beschouwd worden, dat zij dien verkochten aan een vijand van Christus en diens moeder. Toen de zaak ontdekt werd, werd de jood dan ook zeer te recht gegeeseld en tot langdurige gevangenisstraf veroordeeld. De miraculeuze Madonna ontdekte zelf den schandelijken diefstal. Op zekeren morgen keek zij n.l. niet meer recht voor zich uit, maar naar links. De politie dacht, dat de twee priesters die juist verdwenen waren, haar verzet hadden toen zij trachtten een gouden halsketting weg te nemen, wat de kloosterbroeders echter als goddeloos en zeer onwaarschijnlijk verworpen.

De priesters werden op weg van Krakau gearresteerd. Tevergeefs riepen zij Raspoetin aan om hen te verdedigen. Hij weigerde beslist en drong er ten slotte op aan dat zij opgehangen werden.

Deze vrome wensch werd ondertusschen niet vervuld, want zij werden naar Sachalin gezonden. Vóór hun vertrek moeten zij hun spijt te kennen hebben gegeven dat zij Raspoetin niet hadden laten deelen in de winst van den armband, — en misschien hadden zij daar wel gelijk aan.

Dit allesbehalve vleiende schandaaltje werd algemeen door de pers besproken, hoewel Raspoetin's naam niet genoemd werd. Het is de Russische pers trouwens verboden om zijn naam te noemen, en indien het toegelaten wordt dat er op zijn bestaan gezinspeeld wordt, dan mag hij nog alleen betiteld worden als „een persoon". Maar eigenlijk komt het op hetzelfde neer, want iedereen weet, wie die „persoon" is.

Maar de gevolgen van dit schandaal waren nihil. Er werd in het algemeen gesproken over de verwording en het lage niveau van het Russische priesterschap en de noodzakelijkheid om er toch tegen op te komen, maar niemand wist hoe en daarmee werd het heele zaakje opgeborgen bij den ontzettenden stapel van andere Russische schandaaltjes en diefstallen.

Kort daarop was Grigori Jefimytj weer geïnstalleerd in Tsarskoje Selo, waar de keizerlijke familie nu steeds verblijf hield. Sindsdien is de czaar er slechts enkele dagen vandaan geweest.

In dien tijd brak de wereldoorlog uit.

Raspoetin's terugkeer naar het hof had zijn bijzondere redenen. Gravin Ignatieva, vorstin Tanejeff, de hofdame Roumjaubsedde vrouw van generaal Volkoff, — konden Grisja niet langer missen, en legden al hun invloed in de weegschaal ten zijnen bate. Maar dit zou niet geholpen hebben, als een andere omstandigheid er niet tusschen was gekomen en hem den weg gebaand had. De kleine tsarjevitj werd n.l. op dat oogenblik weer ziek. Niemand wist eigenlijk wat hem scheelde. Er werden specialisten geroepen uit Frankrijk en Duitschland, maar niemand kon iets anders constateeren dan dat zijn krachten voortdurend afnamen. De voornaamste doctoren in Rusland werden ook geraadpleegd, maar de troonsopvolger werd niet beter, noch door een electrische behandeling, noch door massage, noch door versterkende medicijnen, waarmede men hem er bovenop trachtte te houden.

Toen wendde de keizerin, die heelemaal radeloos was, zich tot Raspoetin, wiens roem meer en meer bekend en besproken werd in heel Rusland door het genezen van de vrouw die aan aangezichtsroos leed, alleen door haar de handen op te leggen en door het gebed. De czaar ging het zoo lang mogelijk tegen, vooral omdat al de Russische doctoren uit één mond verklaarden dat zij zich niet verder met de ziekte van den tsarjevitj wilden bezighouden, indien Grisja, de wonderdokter, geraadpleegd werd. De keizerin-weduwe Nikolaj Nikolajevitj, grootvorst Kyrill, de heilige synode, allen kwamen er tegen op, maar de keizerin overwon. De czaar gaf toe, al was het alleen maar om de keizerin haar zin te geven en te kalmeeren, en Grisja werd uit het klooster geroepen, waar de twee weggeloopen priesters en wat die op hun geweten hadden e het noodige toe hadden bijgedragen om hem er het leven zuur te maken.

Raspoetin kwam, natuurlijk in een extra-trein, en hij installeerde zich in zijn vroegere woning, met open armen ontvangen door de keizerin en door verscheidene aanzienlijke dames.

(Wordt vervolgd).